ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 3ης Φεβρουαρίου 1998 *

Στην υπόθεση Τ-68/96,

Δημήτριος Πολύβιος, κάτοικος Πειραιά (Ελλάδα), εκπροσωπούμενος από τον Βασίλειο Ζάγκα, δικηγόρο Αθηνών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τη δικηγόρο Catherine Thill-Καμιτάκη, 15, avenue du Bois,

ενάγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τη Μαρία Κοντού Durande και τον Hubertus van Vliet, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως για την υλική ζημία που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενάγων λόγω της αμέλειας που επέδειξε η Επιτροπή κατά τη λήψη αποφάσεως περί εγκρίσεως αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής για τη δημιουργία μικτής εταιρίας στη Σενεγάλη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από την P. Lindh, Πρόεδρο, και τους K. Lenaerts και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Νομικό πλαίσιο και σχετική ορολογία

1 Η χωρητικότητα εκφράζει τον εσωτερικό όγκο ενός εμπορικού πλοίου. Χρησιμεύει ως βάση υπολογισμού για διάφορες επιβαρύνσεις, μεταξύ άλλων, των δικαιωμάτων πλοηγήσεως και ρυμουλκήσεως. Διάφοροι κανόνες, αποκαλούμενοι κανόνες καταμετρήσεως της χωρητικότητας, διέπουν τον τρόπο υπολογισμού της χωρητικότητας. Οι κανόνες αυτοί παρουσιάζουν αποκλίσεις τόσο ως προς τις αρχές στις οποίες βασίζονται όσο και κατά την εφαρμογή τους.

2 Προκειμένου να καθοριστούν ενιαίες αρχές και κανόνες για τον υπολογισμό της χωρητικότητας, ορισμένα κράτη συνήψαν διεθνείς συμβάσεις. Σήμερα δύο από αυτές είναι σε ισχύ: η Σύμβαση περί της θεσπίσεως ενιαίου συστήματος καταμετρήσεως της χωρητικότητας των πλοίων, που υπογράφηκε στο Όσλο στις 10 Ιουνίου 1947 (στο εξής: Σύμβαση του Όσλο), και η Διεθνής Σύμβαση για την καταμέτρηση της χωρητικότητας των πλοίων, που υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 23 Ιουνίου 1969 (στο εξής: Σύμβαση του Λονδίνου). Οι δύο αυτές συμβάσεις περιέχουν δύο μεθόδους καταμετρήσεως της χωρητικότητας, αποκαλούμενες αντιστοίχως «μέθοδος του Όσλο» και «μέθοδος του Λονδίνου», οι οποίες οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα κατά τον υπολογισμό

της χωρητικότητας. Η χωρητικότητα που προκύπτει από την εφαρμογή της μεθόδου του Λονδίνου είναι μεγαλύτερη, δεδομένου ότι λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι χώροι που αποκλείονται από τη μέθοδο του Όσλο.

3 Με τη διαρθρωτική πολιτική του τομέα της αλιείας, που στηρίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 376, σ. 7), ο οποίος τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3944/90 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1990 (ΕΕ L 380, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 4028/86), σκοπείται ιδίως η ισόρροπη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στα κοινοτικά ύδατα και η διεύρυνση των πηγών εφοδιασμού της Κοινότητας.

4 Στο πλαίσιο της πολιτικής αυτής, η Επιτροπή χορηγεί κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή στα σχέδια μικτών εταιριών, που περιλαμβάνουν έναν ή περισσοτέρους κοινοτικούς εφοπλιστές και έναν ή περισσοτέρους εταίρους τρίτης χώρας και των οποίων ο σκοπός συνίσταται στην εκμετάλλευση και ενδεχομένως αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων που βρίσκονται στα ύδατα κυριαρχίας ή/και δικαιοδοσίας της τρίτης χώρας, με προοπτική να εφοδιάζεται κατά προτεραιότητα η αγορά της Κοινότητας (άρθρα 21α και 21β του κανονισμού 4028/86).

Το ιστορικό της διαφοράς

5 Με απόφαση της 29ης Απριλίου 1986 [C(86) 406/196, μη δημοσιευθείσα], στηριζόμενη στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2908/83 του Συμβουλίου, της 4ης Οκτωβρίου 1983, για την κοινή δράση αναδιάρθρωσης, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης στον τομέα της αλιείας και ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 290, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2908/83), η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση επιδοτήσεως για την εκ μέρους του ενάγοντος ναυπήγηση ενός νέου αλιευτικού σκάφους, του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ II», το οποίο αντικατέστησε το προηγούμενο σκάφος του.

6 Μετά την αποπεράτωση της ναυπηγήσεώς του, το «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» καταμετρήθηκε οριστικά στις 23 Φεβρουαρίου 1988, με βάση τον κανόνα 1 του ελληνικού νομοθετικού διατάγματος 973/71. Στο από 26 Φεβρουαρίου 1988 έγγραφο εθνικότητας αναφέρεται όσον αφορά τη χωρητικότητα: «Ολική (ΚΟΧ) 297,60» [«Gross (g. r. t.) 297,60»].

7 Στις 7 Οκτωβρίου 1988 πραγματοποιήθηκε νέα καταμέτρηση, τη φορά αυτή βάσει της Συμβάσεως του Λονδίνου. Στο από 7 Οκτωβρίου 1988 πιστοποιητικό διεθνούς καταμετρήσεως (1969) αναφέρεται «Ολική Χωρητικότητα 479» («Gross tonnage 479»). Στο από 8 Δεκεμβρίου 1988 έγγραφο εθνικότητας αναφέρεται: «Ολική (ΚΟΧ) 479» [«Gross (g. r. t.) 479»].

8 Στις 9 Ιανουαρίου 1992, ο ενάγων υπέβαλε στο ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής για σχέδιο συστάσεως μικτής εταιρίας στη Σενεγάλη (στο εξής: αίτηση της 9ης Ιανουαρίου 1992), βάσει του κανονισμού 4028/86. Στην αίτηση αυτή ανέφερε ότι η χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» ήταν 479 ΚΟΧ (κόροι ολικής χωρητικότητας). Το υπουργείο διαβίβασε την αίτηση επιδοτήσεως με τα συνημμένα έγγραφα στην Επιτροπή, στις 25 Φεβρουαρίου 1992, με εισήγηση για χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής υπολογιζομένης με βάση τη χωρητικότητα των 297,60 ΚΟΧ.

9 Με απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993 [C(93) 1823 τελικό/20, στο εξής: απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993), η Επιτροπή χορήγησε χρηματοδοτική συνδρομή για το σχέδιο μικτής εταιρίας του ενάγοντος, ανωτάτου ποσού 1 267 800 ECU. Στο παράρτημα της αποφάσεως αυτής αναφερόταν ότι η χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» ήταν 297,60 ΚΟΧ.

10 Με έγγραφα της 21ης Ιουλίου 1993, προς το ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας, και της 8ης Αυγούστου 1993, προς τη διεύθυνση Δ («Διαρθρώσεις και περιοχές εξαρτώμενες από την αλιεία») της Γενικής Διευθύνσεως Αλιείας (ΓΔ XIV) (στο εξής: διεύθυνση XIV.Δ) της Επιτροπής, ο ενάγων υποστήριξε ότι η απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993 στηριζόταν στην εσφαλμένη χωρητικότητα των 297,60 ΚΟΧ και όχι στη νυν χωρητικότητα των 479 ΚΟΧ. Ο διευθυντής της

διευθύνσεως XIV.Δ απάντησε, με έγγραφο της 23ης Αυγούστου 1993, ότι η εν λόγω απόφαση είχε ληφθεί βάσει των στοιχείων που διαβίβασαν οι ελληνικές αρχές, μεταξύ των οποίων και η χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ», ήτοι 297,60 ΚΟΧ.

11 Εν συνεχεία, ο ενάγων είχε διάφορες επαφές, αφενός, με το ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας και, αφετέρου, με τη διεύθυνση XIV.Δ. Κατά τις επαφές αυτές, εξετάστηκε το πρόβλημα του καθορισμού της ορθής μεθόδου υπολογισμού της χωρητικότητας του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ». Μεταξύ άλλων, την 1η Οκτωβρίου 1993, το ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας απέστειλε έγγραφο στη διεύθυνση XIV.Δ και, στις 22 Νοεμβρίου 1993, ο αντιπρόσωπος του ενάγοντος απέστειλε έγγραφο στον προϊστάμενο της μονάδας 2 («Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία») της διευθύνσεως XIV.Δ (στο εξής: μονάδα XIV.Δ.2). Στο τελευταίο αυτό έγγραφο, ο αντιπρόσωπος του ενάγοντος, στηριζόμενος στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2930/86 του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1986, που ορίζει τα χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών (ΕΕ L 274, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2930/86), και στον κανονισμό (ΕΟΚ) 1956/91 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 1991, για λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 4028/86 όσον αφορά τις ενέργειες ενθάρρυνσης για τη σύσταση μικτών εταιριών (ΕΕ L 181, σ. 1), ισχυρίστηκε, κατ' ουσίαν, ότι η χωρητικότητα που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για την εφαρμογή του κανονισμού 4028/86 ήταν εκείνη που είχε υπολογιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως του Λονδίνου και, κατά συνέπεια, ζήτησε να χορηγηθεί πρόσθετη χρηματοδοτική συνδρομή στον ενάγοντα προκειμένου η συνολική χρηματοδότηση να φθάσει το ποσό το οποίο εδικαιούτο.

12 Με επιστολή της 14ης Ιανουαρίου 1994 προς τον ενάγοντα, ο προϊστάμενος της μονάδας XIV.Δ.2 τον πληροφόρησε ότι «το έγγραφό του εξεταζ[όταν] από νομική άποψη και ότι θα [του] διαβιβα[ζόταν] εμπεριστατωμένη απάντηση το συντομότερο δυνατό».

13 Ο γενικός διευθυντής της ΓΔ XIV απάντησε στα έγγραφα της 1ης Οκτωβρίου 1993, του ελληνικού Υπουργείου Γεωργίας, και της 22ας Νοεμβρίου 1993, του αντιπροσώπου του ενάγοντος, με δύο έγγραφα της 1ης Φεβρουαρίου 1994. Στα έγγραφα αυτά ανέφερε ότι η χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ», καταμετρημένη σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως του Λονδίνου, δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής για τη σύσταση της αφορώσας το πλοίο αυτό μικτής εταιρίας, διότι το παράρτημα VII του κανονισμού 4028/86 καθόριζε τα ποσά της εν

λόγω συνδρομής με βάση την καταμέτρηση των πλοίων σε ΚΟΧ. Η Επιτροπή τόνισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο του 7, οι διατάξεις του κανονισμού 2930/86 είχαν εφαρμογή από 18ης Ιουλίου 1994. Εξάλλου, το «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» ναυπηγήθηκε με χωρητικότητα 297,60 ΚΟΧ, σύμφωνα με τους ελληνικούς κανόνες καταμετρήσεως, και είχε τύχει ενισχύσεως για τη ναυπήγηση με βάση αυτή τη χωρητικότητα στο πλαίσιο του κανονισμού 2908/83. Η μετέπειτα ανακαταμέτρησή του με βάση τη Σύμβαση του Λονδίνου σε ΟΧ (GT: Gross Tonnage, ολική χωρητικότητα στην αγγλική ορολογία) δεν μπορούσε συνεπώς να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της χρηματοδοτικής συνδρομής για τη σύσταση μικτής εταιρίας.

14 Με επιστολή της 11ης Μαΐου 1994, το ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας ζήτησε από τη διεύθυνση XIV.Δ να αλλάξει άποψη και να χορηγήσει πρόσθετη χρηματοδοτική συνδρομή στον ενάγοντα βάσει της χωρητικότητας που προέκυπτε από την εφαρμογή της Συμβάσεως του Λονδίνου. Την επιστολή αυτή ακολούθησε έγγραφο της 16ης Ιουνίου 1994, στο οποίο διευκρινίστηκε ότι η διαφορά μεταξύ της χωρητικότητας στην οποία η Επιτροπή στήριξε την απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993 και της χωρητικότητας που προκύπτει από την εφαρμογή της Συμβάσεως του Λονδίνου ήταν 181,40 κόροι, οι οποίοι αντιστοιχούσαν σε κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή 425 700 ECU και σε συνδρομή της Ελληνικής Δημοκρατίας 85 140 ECU.

15 Με έγγραφο της 4ης Ιουλίου 1994, ο γενικός διευθυντής της ΓΔ XIV απάντησε στο έγγραφο του ελληνικού Υπουργείου Γεωργίας της 11ης Μαΐου 1994. Αναφερόμενος στο έγγραφό του της 1ης Φεβρουαρίου 1994, ανέφερε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει υπόψη τη χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» που καταμετρήθηκε «σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως του Λονδίνου (GT) για τον υπολογισμό της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής για τη σύσταση μικτών εταιριών». Ο κανονισμός 4028/86, στο παράρτημά του VII, καθορίζει το ύψος της συνδρομής αυτής με βάση την καταμέτρηση των πλοίων εκφραζόμενη σε κόρους ολικής χωρητικότητας (ΚΟΧ). Ο γενικός διευθυντής επισήμανε ότι, μετά την εκ μέρους του Συμβουλίου έκδοση του κανονισμού περί τροποποιήσεως του κανονισμού 2930/86, η Επιτροπή επρόκειτο να προετοιμάσει σύντομα ένα νέο σχέδιο κανονισμού περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΚ) 3699/93 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1993, περί καθορισμού των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους (ΕΕ L 346, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 3699/93), προκειμένου να καθοριστούν νέες κλίμακες πριμοδοτήσεων κατά κατηγορία πλοίου και ανάλογα με την ολική χωρητικότητα (GT) σύμφωνα με τη Σύμβαση του Λονδίνου. Στο μέλλον,

και μετά την υιοθέτηση της τροποποιήσεως αυτής από το Συμβούλιο, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να καθορίζει το ύψος της πριμοδοτήσεως βάσει των ΚΟΧ ή των GT των πλοίων.

16 Με έγγραφο της 1ης Σεπτεμβρίου 1994 προς τον διευθυντή της διευθύνσεως XIV.Δ, ο ενάγων υπενθύμισε στην Επιτροπή ότι δεν είχε αποφανθεί σχετικά με τη δυνατότητα χορηγήσεως πρόσθετης χρηματοδοτικής συνδρομής, όπως είχε ζητηθεί με έγγραφο το οποίο απέστειλαν οι ελληνικές αρχές την 1η Οκτωβρίου 1993 και στο οποίο εξηγούσαν την άποψή τους και ζητούσαν από την Επιτροπή να επανεξετάσει τη θέση της. Ο ενάγων προσέθεσε ότι θα ανέμενε μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου 1994 προτού ασκήσει αγωγή κατά της Επιτροπής.

17 Ο διευθυντής της διευθύνσεως XIV.Δ απάντησε με έγγραφο της 19ης Σεπτεμβρίου 1994. Υπενθύμισε ότι το «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» είχε ναυπηγηθεί με χωρητικότητα 297,60 κόρων ολικής χωρητικότητας, σύμφωνα με τους ελληνικούς κανόνες καταμετρήσεως, και ότι το πλοίο είχε τύχει ενισχύσεως για τη ναυπήγηση με βάση τη χωρητικότητα αυτή στο πλαίσιο του κανονισμού 2908/83. Στο σχέδιο μικτής εταιρίας που διαβίβασαν οι ελληνικές αρχές στην Επιτροπή στις 25 Φεβρουαρίου 1992, το «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» εμφαινόταν με 297,60 κόρους ολικής χωρητικότητας, με σκοπό τη χορήγηση κοινοτικής συνδρομής 1 267 800 ECU. Η Επιτροπή, έχοντας βεβαιώσει την παραλαβή του εν λόγω σχεδίου στις 2 Μαρτίου 1992, με απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993 χορήγησε συνδρομή 1 267 800 ECU, σύμφωνα με την αίτηση των εθνικών αρχών. Ο διευθυντής κατέληξε ότι δεν υπήρχε λόγος να τροποποιηθεί η απόφαση αυτή.

18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Μαΐου 1996, ο ενάγων άσκησε την παρούσα αγωγή.

Αιτήματα των διαδίκων

19 Ο Δ. Πολύβιος, ενάγων, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την αγωγή παραδεκτή και βάσιμη,

— να υποχρεώσει την εναγομένη να του καταβάλει το ποσό των 510 840 ECU ή, επικουρικώς, το ποσό των 425 700 ECU, νομιμοτόκως από 8 Αυγούστου 1993 μέχρις εξοφλήσεως,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

20 Η Επιτροπή, εναγομένη, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη,

— επικουρικώς, να την απορρίψει ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

21 Η Επιτροπή, χωρίς να προβάλλει τυπικώς ένσταση απαραδέκτου υπό την έννοια του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας, αμφισβητεί το παραδεκτό της αγωγής, ισχυριζόμενη, κατ' ουσίαν, ότι με την αγωγή επιδιώκεται στην πραγματικότητα η ανάκληση μιας ατομικής αποφάσεως που κατέστη απρόσβλητη και ότι συνεπώς σκοπείται η καταστρατήγηση της διαδικασίας του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ.

22 Σύμφωνα με το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η προσφυγή/αγωγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Πρωτοδικείο μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τη δικογραφία και αποφασίζει ότι παρέλκει η συνέχιση της διαδικασίας.

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Η Επιτροπή υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, μολονότι η αγωγή που προβλέπεται στα άρθρα 178 και 215 της Συνθήκης αποτελεί αυτοτελές ένδικο βοήθημα στο πλαίσιο των μέσων ένδικης προστασίας του κοινοτικού δικαίου, κατ' εξαίρεση από την αρχή αυτή, το απαράδεκτο του αιτήματος ακυρώσεως συνεπάγεται το απαράδεκτο του αιτήματος αποζημιώσεως όταν με την αγωγή αποζημιώσεως ζητείται στην πραγματικότητα η ανάκληση ατομικής αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη και η αγωγή θα έχει ως αποτέλεσμα, αν γίνει δεκτή, την εξαφάνιση των εννόμων αποτελεσμάτων της εν λόγω αποφάσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 175/84, Krohn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 753, σκέψεις 32 και 33, και της 1ης Απριλίου 1993, C-25/91, Pesqueras Echebastar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1719).

24 Με την υπό κρίση αγωγή, ο ενάγων ζητεί αποζημίωση για πράξη της Επιτροπής η οποία θα μπορούσε εμπροθέσμως να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως. Τα δύο αυτά ένδικα βοηθήματα τείνουν στο ίδιο οικονομικό αποτέλεσμα.

25 Η απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993, που αποτελεί ατομική πράξη, ορίζει σαφώς ότι η χρηματοδοτική συνδρομή χορηγείται υπό τους όρους που καθορίζονται στην εν λόγω απόφαση και με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η χωρητικότητα των 297,60 ΚΟΧ. Ο ενάγων, γνωρίζοντας συνεπώς όλα τα δεδομένα του υπολογισμού της χρηματοδοτικής συνδρομής από της ημερομηνίας κοινοποιήσεως της αποφάσεως, θα μπορούσε να είχε ζητήσει την ακύρωσή της βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης, προκειμένου να επιτύχει αναθεώρηση του τρόπου υπολογισμού της χρηματοδοτικής συνδρομής. Με την υπό κρίση αγωγή, η οποία ασκήθηκε τρία έτη αργότερα, ο ενάγων επιδιώκει να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα.

26 Αν υπήρχε σφάλμα της Επιτροπής, αυτό θα είχε διαπραχθεί με την ατομική απόφαση. Επομένως, ο ενάγων θα έπρεπε να είχε ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως αυτής, η οποία προκάλεσε την υποτιθέμενη ζημία. Η προθεσμία όμως για την κατάθεση προσφυγής ακυρώσεως έχει εκπνεύσει προ πολλού. Η προθεσμία αυτή, που ορίζεται στο άρθρο 173 της Συνθήκης, είναι δημοσίας τάξεως.

27 Δεδομένου ότι η υπό κρίση αγωγή υποκαθιστά ευθέως την προσφυγή, η οποία δεν ασκήθηκε εντός των προβλεπομένων στο άρθρο 173 της Συνθήκης προθεσμιών και δεδομένου ότι ο ίδιος ο ενάγων αναφέρει ότι τα δύο ένδικα βοηθήματα έχουν την ίδια νομική και πραγματική βάση και τις ίδιες έννομες συνέπειες, η Επιτροπή καταλήγει ότι η αγωγή αποζημιώσεως συνιστά παράβαση των κανόνων περί της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής ακυρώσεως.

28 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι η αγωγή αποζημιώσεως του άρθρου 215 της Συνθήκης είναι κατ' αρχήν αυτοτελής σε σχέση με την προσφυγή κατά παραλείψεως και την προσφυγή ακυρώσεως, η νομολογία τηρεί αυστηρότερη στάση μόνον όταν η χρησιμοποίηση αυτού του ενδίκου βοηθήματος υποκαθιστά ευθέως τη λειτουργία της διαδικασίας ακυρώσεως, η οποία εσκεμμένως δεν χρησιμοποιήθηκε ή δεν ευοδώθηκε (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 1974, 15/73 έως 33/73, 52/73, 53/73, 57/73 έως 109/73, 116/73, 117/73, 123/73, 132/73 και 135/73 έως 137/73, Kortner κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Επιτροπής και Κοινοβουλίου, Συλλογή τόμος 1974, σ. 107).

29 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο πρέπει να ερευνήσει την πιθανή αιτία της μη ασκήσεως εμπροθέσμως της προσφυγής ακυρώσεως. Ο δικαστής έχει τη δυνατότητα και το δικαίωμα, αιτιολογώντας λεπτομερώς «αυτό το διαδικαστικό τέχνασμα», να κρίνει απαράδεκτη την αγωγή αποζημιώσεως μόνο στην περίπτωση κατά την οποία από τα στοιχεία της δικογραφίας, τους προτεινόμενους εκατέρωθεν ισχυρισμούς, τα πραγματικά περιστατικά και τα έγγραφα προκύπτει ότι ο ενάγων παρέκαμψε δολίως τη διαδικασία της προσφυγής ακυρώσεως για να αποφύγει έτσι τις συνέπειες της αδικαιολόγητης μη ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως.

30 Η υπό κρίση αγωγή όμως δεν είναι ούτε «διαδικαστικό τέχνασμα» ούτε καρπός δόλιας ενέργειας. Συναφώς, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, από 17 Ιουλίου 1993, οπότε του κοινοποιήθηκε η απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993, διαμαρτυρήθηκε εγγράφως, ζήτησε τη διόρθωση της αποφάσεως, επισκέφθηκε στις Βρυξέλλες τους αρμοδίους και όχλησε τις ελληνικές και κοινοτικές υπηρεσίες. Οι ελληνικές υπηρεσίες πείστηκαν, διόρθωσαν το σφάλμα τους και εισηγήθηκαν στην Κοινότητα την καταβολή πρόσθετης χρηματοδοτήσεως. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής του υποσχέθηκαν ανεπισήμως ότι το αίτημά του πιθανώς θα ικανοποιείτο αν οι ελληνικές υπηρεσίες διόρθωναν το σφάλμα τους και εισηγούντο σχετικώς. Ωστόσο, η Επιτροπή, προβάλλοντας αντιφατικές αιτιολογήσεις, απέρριψε το αίτημά του.

31 Περαιτέρω, είτε κριθεί βάσιμη η προσφυγή ακυρώσεως είτε, λόγω της μη ασκήσεώς της, κριθεί βάσιμη η αγωγή αποζημιώσεως, οι εντεύθεν έννομες συνέπειες θα είναι οι ίδιες, ήτοι η υποχρέωση της Επιτροπής να καταβάλει στον ενάγοντα την πρόσθετη χρηματοδότηση, δεδομένου ότι και τα δύο ένδικα βοηθήματα έχουν την ίδια νομική και πραγματική βάση, οι δε τόκοι υπερημερίας θα αρχίσουν να τρέχουν από 8 Αυγούστου 1993, ήτοι από την ημερομηνία του εγγράφου οχλήσεως το οποίο ο ενάγων απέστειλε στην Επιτροπή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

32 Κατά τη νομολογία, η αγωγή αποζημιώσεως βάσει των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης έχει θεσπιστεί ως αυτοτελές ένδικο βοήθημα που επιτελεί ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος παροχής έννομης προστασίας. Από αυτό προκύπτει ότι, κατ' αρχήν, το απαράδεκτο της προσφυγής ακυρώσεως δεν συνεπάγεται το απαράδεκτο της αγωγής αποζημιώσεως για ζημία που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενάγων (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 1995, T-514/93, Cobrecaf κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-621, σκέψη 58, και της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, T-491/93, Richco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1131, σκέψη 64).

33 Ωστόσο, καίτοι κάποιος μπορεί να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως χωρίς να υποχρεώνεται από καμία διάταξη να επιδιώξει την ακύρωση της παράνομης πράξεως που του προξενεί ζημία, δεν μπορεί παρ' όλ' αυτά, με το τέχνασμα αυτό, να αποφύγει το απαράδεκτο προσφυγής που στρέφεται κατά του ιδίου παρανόμου μέτρου και επιδιώκει τα ίδια οικονομικά αποτελέσματα (βλ. διάταξη του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 1995, C-199/94 P και C-200/94 P, Pevasa και Inpesca κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3709, σκέψη 27). Το απαράδεκτο της προσφυγής ακυρώσεως συνεπάγεται το απαράδεκτο της αγωγής αποζημιώσεως όταν με αυτή ζητείται στην πραγματικότητα η ανάκληση ατομικής αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Cobrecaf κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 59, και Richco κατά Επιτροπής, σκέψη 65) ή, με άλλα λόγια, πράξεως ή αποφάσεως δυναμένης να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως από φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατά της οποίας δεν ασκήθηκε εμπροθέσμως προσφυγή.

34 Εν προκειμένω, επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι η παράνομη συμπεριφορά την οποία ο ενάγων προσάπτει στην Επιτροπή συνίσταται, κατ' ουσίαν,

— στο ότι υιοθέτησε την εισήγηση των ελληνικών αρχών, χωρίς να ελέγξει τους υπολογισμούς στους οποίους αυτή στηριζόταν και χωρίς να εξετάσει την από 9 Ιανουαρίου 1992 αίτηση του ενάγοντος, καθώς και τα συνημμένα έγγραφα,

— στο ότι δεν υπολόγισε τη χρηματοδοτική συνδρομή με βάση τη χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» που προκύπτει από την εφαρμογή της Συμβάσεως του Λονδίνου, πράγμα το οποίο αντίκειται στην κοινοτική νομοθεσία, καθώς και στις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της ίσης μεταχειρίσεως,

— στην άρνηση επανεξετάσεως της από 5 Ιουλίου 1993 αποφάσεώς της, μετά την εισήγηση των ελληνικών αρχών που περιέχεται στο έγγραφό τους της 1ης Οκτωβρίου 1993,

— στις αντιφατικές αιτιολογίες των αποφάσεων με τις οποίες αρνήθηκε να επανεξετάσει την από 5 Ιουλίου 1993 απόφασή της, και

— στο ότι υποσχέθηκε ανεπισήμως στον ενάγοντα ότι το αίτημά του περί πρόσθετης χρηματοδοτικής συνδρομής θα ικανοποιείτο πιθανώς αν οι ελληνικές αρχές υπέβαλλαν ευνοϊκή εισήγηση.

35 Ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των διαφόρων αυτών στοιχείων που συνιστούν την προσαπτόμενη συμπεριφορά και της υποτιθέμενης ζημίας, δηλαδή ότι το ύψος της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής υπολογίστηκε με βάση χωρητικότητα καθορισθείσα σύμφωνα με τη μέθοδο του Όσλο και όχι σύμφωνα με τη μέθοδο του Λονδίνου, συνδέεται συνεπώς με την έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της 5ης Ιουλίου 1993 και των αρνήσεων της Επιτροπής να τροποποιήσει την απόφαση αυτή.

36 Η απόφαση όμως της 5ης Ιουλίου 1993 κοινοποιήθηκε στον ενάγοντα σύμφωνα με το άρθρο 191, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Ο ενάγων υποστηρίζει ότι την παρέλαβε στις 17 Ιουλίου 1993. Η εν λόγω απόφαση αποτελεί ατομική απόφαση, απευθυνόμενη στην Ελληνική Δημοκρατία και στον ενάγοντα, κατά της οποίας ο ενάγων μπορούσε να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως. Δεδομένου ότι ο ενάγων δεν άσκησε μια τέτοια προσφυγή, η απόφαση κατέστη απρόσβλητη καθόσον τον αφορά.

37 Όσον αφορά τις μετέπειτα αρνήσεις της Επιτροπής να χορηγήσει πρόσθετη χρηματοδοτική συνδρομή, φαίνεται ότι κατά τον ενάγοντα αριθμούν σε τέσσερις, περιεχόμενες στα έγγραφα της 23ης Αυγούστου 1993, της 1ης Φεβρουαρίου, της 4ης Ιουλίου και της 19ης Σεπτεμβρίου 1994 (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 10, 13, 15 και 17). Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι απαράδεκτη εφόσον με αυτή ζητείται η επανόρθωση ζημίας απορρέουσας από το παράνομο πράξεως οργάνου στερουμένης εννόμων αποτελεσμάτων (βλ. διατάξεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1991, C-50/90, Sunzest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-2917, σκέψεις 18 και 19, και της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-117/91, Bosman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-4837, σκέψη 20). Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν οι αρνήσεις επανεξετάσεως της αποφάσεως της 5ης Ιουλίου 1993 περιορίζονται απλώς να επιβεβαιώσουν αυτή την προηγουμένως ληφθείσα απόφαση ή αν συνιστούν αποφάσεις μεταβάλλουσες ουσιωδώς τη νομική κατάσταση του ενάγοντος σε σχέση με εκείνη την οποία δημιούργησε η προηγουμένη απόφαση, καθόσον στηρίζονται σε νέο στοιχείο ικανό να παραγάγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να θίξουν τα συμφέροντα του ενάγοντος (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Cobrecaf κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 45).

38 Η πρώτη άρνηση της Επιτροπής να επανεξετάσει την απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993, αποτελούσα το αντικείμενο του εγγράφου της 23ης Αυγούστου 1993 με το οποίο η Επιτροπή επισημαίνει απλώς στον ενάγοντα ότι η απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993 ελήφθη με βάση τα δεδομένα που κοινοποίησαν οι ελληνικές υπηρεσίες, δεν συνιστά παρά επιβεβαίωση αυτής της τελευταίας αποφάσεως.

39 Αντιθέτως, η άρνηση που περιέχεται στο έγγραφο της 1ης Φεβρουαρίου 1994 πρέπει να θεωρηθεί νέα απόφαση. Από τη δικογραφία προκύπτει πράγματι ότι η Επιτροπή έλαβε την από 5 Ιουλίου 1993 απόφασή της στηριζόμενη στα στοιχεία που της διαβίβασαν οι ελληνικές αρχές, χωρίς να εξετάσει αν η αναφερόμενη χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ» είχε υπολογιστεί σύμφωνα με τη μέθοδο του Λονδίνου, σύμφωνα με τη μέθοδο του Όσλο ή σύμφωνα με άλλη μέθοδο. Μόνον αφού ο ενάγων επισήμανε στην Επιτροπή ότι, αντίθετα προς τις ισχύουσες διατάξεις, το ύψος της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής είχε υπολογιστεί με βάση χωρητικότητα καθορισθείσα σύμφωνα με τη μέθοδο του Λονδίνου, η Επιτροπή εξέτασε το ζήτημα αυτό. Ο ενάγων επέστησε την προσοχή της Επιτροπής στο εν λόγω ζήτημα τόσο με τη μεσολάβηση των ελληνικών αρχών όσο και απ' ευθείας, ιδιαίτερα με το έγγραφό του της 22ας Νοεμβρίου 1993. Η Επιτροπή, στο από 1ης Φεβρουαρίου 1994 έγγραφό της, ανέφερε ότι η χωρητικότητα του «ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ ΙΙ», καταμετρηθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμβάσεως του Λονδίνου, δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της χρηματοδοτικής συνδρομής. Αν όμως η Επιτροπή είχε δεχθεί το επιχείρημα του ενάγοντος, θα του είχε χορηγήσει την αιτουμένη χρηματοδοτική συνδρομή. Επομένως, το έγγραφο της 1ης Φεβρουαρίου 1994 στηριζόταν σε νέο στοιχείο ικανό να παραγάγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να θίξουν τα συμφέροντα του ενάγοντος. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από το έγγραφο της 14ης Ιανουαρίου 1994, όπου αναφερόταν ότι η Επιτροπή είχε αρχίσει την εξέταση του ζητήματος.

40 Οι αρνήσεις που περιέχονται στα έγγραφα της 4ης Ιουλίου 1994 και της 19ης Σεπτεμβρίου 1994 αποτελούν απλές επιβεβαιώσεις των αποφάσεων που είχαν προηγουμένως ληφθεί στις 5 Ιουλίου 1993 και την 1η Φεβρουαρίου 1994.

41 Συνεπώς, δεδομένου ότι τα έγγραφα της 23ης Αυγούστου 1993, της 4ης Ιουλίου 1994 και της 19ης Σεπτεμβρίου 1994 στερούνται εννόμων αποτελεσμάτων, η υπό κρίση αγωγή είναι συνακόλουθα απαράδεκτη, καθόσον με αυτή ζητείται η επανόρθωση ζημίας απορρέουσας από το παράνομο των εγγράφων αυτών.

42 Όσον αφορά το έγγραφο της 1ης Φεβρουαρίου 1994, μολονότι συνιστά ατομική απόφαση, απευθυνόμενη στον ενάγοντα και δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ενάγων δεν άσκησε τέτοια προσφυγή εμπροθέσμως κατά της αποφάσεως αυτής. Επομένως, η απόφαση αυτή κατέστη επίσης απρόσβλητη.

43 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής, οι οποίες είναι δημοσίας τάξεως, δεν είναι στη διάκριση ούτε του δικαστή ούτε των διαδίκων και ότι η έννοια της συγγνωστής πλάνης πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Η έννοια αυτή μπορεί να αφορά μόνον εξαιρετικές περιστάσεις κατά τις οποίες, μεταξύ άλλων, το οικείο όργανο τήρησε συμπεριφορά δυνάμενη, από μόνη της ή σε καθοριστικό βαθμό, να προκαλέσει εύλογη σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη ο οποίος επιδεικνύει όλη την επιμέλεια που απαιτείται από έναν επιχειρηματία με συνήθη ενημέρωση (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 16ης Μαρτίου 1993, Τ-33/89 και Τ-74/89, Blackman κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. II-249, σκέψη 34, και του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5619, σκέψη 26). Ο ενάγων όμως δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο βάσει του οποίου να αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή επέδειξε τέτοια συμπεριφορά.

44 Τέλος, με την υπό κρίση αγωγή σκοπείται η καταβολή ποσού ίσου προς τη διαφορά μεταξύ του ύψους της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής που θα είχε καταβληθεί αν η Επιτροπή είχε δεχθεί την αίτηση όπως την υπέβαλε ο ενάγων και του ποσού που χορηγήθηκε με την απόφαση της 5ης Ιουλίου 1993, πλέον τόκων υπερημερίας (βλ. προπαρατεθείσα διάταξη Pevasa και Inpesca κατά Επιτροπής, σκέψη 28).

45 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι με την υπό κρίση αγωγή αποζημιώσεως, που ασκήθηκε πλέον των δύο ετών και τριών μηνών μετά την έκδοση της τελευταίας αποφάσεως κατά της οποίας μπορούσε να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως, σκοπείται η παράκαμψη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής του άρθρου 173 της Συνθήκης και ότι συνιστά, συνεπώς, καταστρατήγηση της διαδικασίας του άρθρου 178 της Συνθήκης (βλ. προπαρατεθείσα διάταξη Pevasa και Inpesca κατά Επιτροπής, σκέψη 28).

46 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

47 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο ενάγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αγωγή ως προδήλως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 3 Φεβρουαρίου 1998.

Ο Γραμματέας
H. Jung

Η Πρόεδρος
P. Lindh